

Za doc. PhDr. Jiřím Roháčkem, CSc. (21. VII. 1962–24. VI. 2023)

Když jsem se v létě roku 2023 dozvěděl o nečekaném skonu doc. Roháčka, bezděky mi v mysli vytanulo dávné vyprávění téhož o tragické smrti polské historičky umění Katarzyny Cieślak (1956–1997) při cestě do Německa, kde měla v tisku svou knihu o gdaňských epitafech 15.–20. století „Tod und Gedenken“. Zdá se, jako by objekt celoživotního zájmu obou vynikajících badatelů, spjatý se studiem smrti v minulosti, byl jakýmsi magnetem, který uspořádal jejich vědecké dílo do neobvyklého a pozoruhodného obrazce, aby nakonec stejně rychle a tragicky k sobě přitáhl i každého z nich.

Pravidelný osobní kontakt s docentem Roháčkem mi byl umožněn, právě tak jako desítkám dalších zájemců o staré nápisy a funerální kulturu v českých zemích, především na každoročních setkáních, která se odehrávala přímo v hlavním působišti Jiřího Roháčka na ÚDU AV ČR a později v Akademickém konferenčním centru v Husově ulici. Doc. Roháček jako *spiritus agens* zmíněných setkání při nich vytvářel jedinečnou atmosféru plnou podnětných myšlenek a tvůrčích diskusí. Domácí badatelé měli navíc při těchto kolokviích díky jeho mimořádným vědeckým kontaktům jedinečnou příležitost setkat se mj. s vynikajícími představiteli středoevropského epigrafického, kampanologického a sepulkrálního bádání. Z těch lze na tomto místě připomenout např. Pála Löveie, Franze Albrechta Bornschlegela, Andrease Zajice nebo Juraje Šedivého. Sborníky, které z těchto setkání vycházely pod názvem: „Epigraphica et sepulcralia“, jejichž zatím poslední třináctý svazek byl věnován Jiřimu Roháčkovi k šedesátinám, jsou a navždy zůstanou velice cenným zdrojem oborových informací. Editorickou aktivitou při vydávání jednotlivých, často objemných svazků „Epigraphica et sepulcralia“ však výčet Roháčkových publikačních výstupů ani zdaleka nekončí, namátkou můžeme zmínit krásné knihy o sepulkrální plastice pozdního středověku vydané spolu s historikem umění Janem Chlībcem, velmi cennou práci o sekundárních pramenech k inskripcím v archivních fondech, jíž zpracoval společně s heraldikem a archivářem Vladimírem Růžkem nebo třísvazkové dílo o zrekvírovaných zvonech a jejich nápisovém fondu připravené v tandemu s kampanologem Radkem Lungou.

Je však nutno připomenout také další důležitý aspekt Roháčkova působení, jenž knihy nejen psal, ale také poučeně shromažďoval ku prospěchu svému i druhých. Ve své kanceláři na ÚDU AV ČR totiž vybudoval hodnotnou epigrafickou knihovnu, kterou nezištně dával k dispozici všem zájemcům o nápisové a sepulkrální památky. Dodnes si uvědomuji, jak nesmírně cenné pro mne bylo, že jsem díky jeho neobyčejné ochotě a přátelskému přístupu mohl získat např. xerokopie vzácných separátů článků Roberta Favreaa nebo Helfrieda Valentinitische, které nebylo před dvaceti lety možno sehnat nikde

jinde v Čechách. Doc. Roháček však byl také vždy ochoten pomoci četnými konzultacemi a radami těm, kteří projevíli badatelský zájem o nějaké jemu blízké téma. Sám jsem se v roce 2000 právě díky němu pustil do soupisových prací na nápisech Teplicka a obdržel jsem od něj doporučující dopis, jímž jsem se mohl vykazovat při návštěvách kostelů a dalších míst s epigrafickými památkami. V tomto listu napsal, že má lokálně-historická činnost bude mít i širší význam v rámci soupisových prací *Corpus inscriptionum Bohemiae*, které sám koordinoval, z nichž však do dnešního dne bohužel vyšly pouze dva svazky věnované Kutné Hoře. První díl, zaměřený na město Kutnou Horu a některé přilehlé lokality, zejména cisterciácký klášter v Sedlci, sepsal sám Jiří Roháček v roce 1996 a může být i dnes metodickým vzorem všem, kteří se pokusí shromáždit údaje o nápisech na nějakém území (možná ještě více než instruktivní Roháčkova příručka „Epigrafika v památkové péči“) a druhý, mapující inskripční památky rozsáhlého kutnohorského okresu, dala dohromady rovněž na velmi vysoké úrovni Petra Načeradská. Domnívám se, že zřejmě nejlepším způsobem, jak rozvíjet světlý a po mnoha stránkách obdivuhodný vědecký odkaz nejlepšího českého epigrafika Jiřího Roháčka, je probudit spící projekt českého národního epigrafického korpusu a postavit se tak po bok zemím jako je Německo, Francie, Polsko, Slovensko nebo Španělsko, kteréžto si dobře uvědomují důležitost těchto soupisových prací nejen pro historické bádání, ale také pro udržování povědomí o širší kulturní identitě jednotlivých regionů.

Jiří Wolf